

Mondkapjes

Wat kunnen we doen?

Van chocolade en zeepjes tot tosti-ijzers aan toe: tijdens de eerste corona-uitbraak stroomden de cadeaus het ziekenhuis binnen. Die gulle giften waren ongelooflijk welkom: het betekende steun vanuit de bevolking en het bedrijfsleven, het JBZ was en is er dankbaar voor. Tegelijk dreigde er in diezelfde periode een tekort aan medische mondkapjes. Dat bracht een gevoel van machteloosheid met zich mee. Mensen vroegen zich af: wat kunnen we doen? De Bossche kunstenaar Mariëlle Lapidaire koppelde deze thema's en maakte het spanningsveld zichtbaar. De cadeaus zijn mondkapjes geworden. Lapidaire portretteerde zo'n 30 JBZ'ers. Van verpleegkundige, tot logistiek medewerker, van inkoper tot arts.

Vlak voor de tweede golf werden de geportretteerden op hun werkplek gefotografeerd en gevraagd naar hun ervaringen in de eerste golf. Dat leverde een keur aan verhalen op, die bij elkaar een bijzonder beeld geven. Voor de foto's werkte de kunstenaar samen met haar dochter, social designer Fides Lapidaire. Fides benadrukt het belang om de jongere generatie deze pakkende beeldverhalen te tonen: 'kunst raakt een andere snaar dan nieuwsberichten in het journaal.'

De fotoportretten met persoonlijke verhalen zijn vanaf 3 maart 2021 te zien in de gang naar het personeelsrestaurant op afdeling B2. De datum is niet toevallig; exact één jaar eerder werd de eerste coronapatiënt in het Jeroen Bosch Ziekenhuis vastgesteld.

Jeroen Jansen, IC-verpleegkundige

Wel heel intiem

Normaal heb je meer een band met bezoek. Omdat je die elke dag ziet en de patiënt ligt aan de beademing. Dat was nou wel anders. In die tijd was bezoek verboden, dus we hadden heel veel tijd voor de patiënten. Ook tijd om veel te skypen en te facetimen met de familie. Dan zitten die mensen te snikken door een iPad die jij vasthoudt. Dat was super persoonlijk. Zo persoonlijk is het voor ons nooit.

Het bizarste dat ik heb meegemaakt is dat ik in mijn eentje op de weg reed op weg naar mijn werk. Dat mis ik nu wel. Ik wist toen dat het over zou gaan. Als ik zie hoe druk het nu is denk ik dat gaat nog lang duren. Is prima, ik ben niet bang om te werken en ik ben niet lui. Maar er gaan ook mensen dood.

Marlies van der Zande, geestelijk verzorger

Je ogen, de rust, het er zijn en de tijd

Tijdens het begin van de eerste golf stond de muur van de COVID-afdeling halverwege de gang. Toen ik na een bediening die kamer uitstapte was ineens de hele gang 'besmet' gebied. De muur van de cohortafdeling was tijdens mijn bezoek verplaatst.

Ik laat me niet meer belemmeren door die muur. De vorige keer ging ik voor die muur vragen 'zijn wij nodig?'. Maar nu heb ik bedacht; ik kom met de mededeling 'hallo, hier ben ik weer'. Ik ga voorbij de muur en dat opent weer deuren voor mensen.

Ik doe wat ik kan en ik probeer daar tevreden mee te zijn.

Peter Wever, medisch microbioloog

Het is geen griepje

Wij hebben geen pauze gehad. Wij zijn misschien wel steeds harder gaan werken. In het begin van de uitbraak werd gevraagd of wij als opschalingslaboratorium voor corona wilden werken. Daar hebben we ja tegen gezegd en dat hield in dat we 200 testen per dag zouden doen. Dat werden er steeds meer, uiteindelijk zelfs meer dan 1600 per dag.

Ik voel me zeker niet immuun of onaantastbaar. Ik ben 53 en heb nooit meegemaakt dat ik zes mensen ken waarvan een dierbare overleed in een griepepidemie.

Hier op het laboratorium is een vader, een schoonvader én een stiefvader van een medewerker overleden aan corona. En bij een andere medewerker twee ooms. De zwager van de getuige bij ons huwelijk, 62, en een vriendin van onze vriendin, die was 45.

Léon Koolen, teamleider logistiek

Iedereen gaat gewoon meteen de doe-stand in

We zijn heel snel van een overlegcultuur naar een doe-cultuur gegaan met allemaal dezelfde richting voor ogen. Het is natuurlijk uniek dat we binnen drie, vier dagen een helikopterplatform opgetuigd hebben met een eigen ambulance die de patiënten comfortabel naar de helikopter brachten.

Wij staan niet in de directe zorg. Wij ondersteunen. Maar hiermee kon ik direct bijdragen aan het menselijk kunnen verzorgen van iemand. En daar ben ik wel heel erg trots op geweest.

Ik zat eigenlijk net in een burn-out voor de corona kwam. Februari, echt net ervoor. Het klinkt heel raar maar die corona heeft ervoor gezorgd dat ik zo snel mogelijk terug wilde komen. Het voelde barslecht om je collega's in de steek te laten. Dat komt door dat ons-gevoel, dat wij-gevoel.

Josephine Kers, medisch maatschappelijk werker

Dat je een familie belt en er is niet één coronapatiënt, maar wel zes

Wanneer een patiënt bijkomt uit een coma heb je bij ons werk twee sporen. Die van de patiënt die zich beroerd voelt en een tijd mist. Terwijl de familie doodsangsten heeft uitgestaan en vooral opgelucht en blij is dat hun dierbare weer wakker wordt. Dat moet je weer bij elkaar zien te krijgen, dat ze er samen uitkomen.

Ik vraag me wel eens af of we wel helemaal teruggaan naar met z'n allen aan elkaar en bij elkaar.

In ons werk heb je de neiging om een arm om iemand heen te slaan als mensen diepe ellende hebben. Soms probeer ik wat warmte te laten voelen door mijn hand op de deken te leggen. Dat voelt best fijn als je dat nog kunt doen.

Hoe zal dat in de toekomst gaan, want het is natuurlijk toch niet veilig.

Emmy Heerkens, verpleegkundige gynaecologie

Je bent constant overal vraagtekens achter aan het zetten

Door ervaring word je wel wat soepeler. Na de eerste weken douche je niet meer voor én na je dienst. Je hoofdhuid word helemaal droog van al het wassen en je houdt geen kleren meer over als je alles op 60 graden wast.

Tijdens het werken dacht ik heel interessant, heel leerzaam. In die weken daarna denk je wel eens: 'Goh, wat heb ik eigenlijk allemaal meegemaakt?' Het werd voortaan de dagelijkse kost dat patiënten voor ze naar de IC gingen te benauwd waren om te zeggen 'ik hou van je en het komt goed' en dan aan jou vragen 'zeg jij het maar.'

Het is wel veel om na een lange dienst op een corona-afdeling je nog in te lezen voor je studie, de dag erna een college volgen en op zaterdag nog aan je nieuwe huis bouwen.

Hanneke Langenberg, teststraatmedewerker

Ik heb best veel kanten gezien van corona

Als herintreder in de zorg werkte ik de eerste maanden op de corona-afdelingen. Daarna stond ik op de revalidatieafdeling en nu in de teststraat.

Met mijn schoonvader op de IC zag ik de andere kant van corona. Dat was wel even spannend.

Ik heb het zelf gehad. Niet officieel want toen werden ook medewerkers nog niet getest. Je werkte gewoon door; iedereen die geen koorts had en op z'n benen kon staan was nodig.

En ik heb gemerkt wat corona doet bij een ZZP'er met een startende onderneming. Alles lag stil.

In mijn bedrijf leer ik zorgmedewerkers omgaan met werkstress. Vooral morele stress. Uiteindelijk heeft het me veel opgeleverd om weer terug in de zorg te zijn. Ik krijg de bevestiging dat het heel erg nodig is wat ik ga doen met mijn eigen bedrijf als corona voorbij is.

Noor Assmann, medisch psycholoog

Het zijn de nuances die het verschil maken

De eerste golf was nieuw en spannend, je had heel erg het gevoel dat je het samen deed. Iedereen was bereid die extra dienst te nemen of om te wisselen in t rooster. Moet ik op zondag werken? Natuurlijk, geen probleem. Nu is iedereen meer bewust van wat hij zelf nodig heeft om op de been te blijven.

Mensen lopen als gevolg van corona soms langer door met klachten en dat kan casussen complexer maken. Ik wil er zijn voor mijn patiënten, maar ook voor medewerkers. Ik vraag me af welke lange adem we dit keer nodig hebben en waar we die adem vandaan gaan halen.

Ik vond het heerlijk om door de Gement naar huis te fietsen. Dat voelde als héél frisse lucht.

Ans Toonen, medewerker linnenvoorziening

In feite hebben wij niets met die rode zakken van doen

Rode zakken wil voor de wasserij zeggen 'besmet'. In de wasserij in Eindhoven blijven ze dan 5 dagen afgesloten staan voor ze gewassen worden. Het extra linnen voor die 5 dagen heeft de wasserij van de vakantieparken, waar ze ook voor wassen, doorgeschoven naar het ziekenhuis.

We hebben best hard gewerkt. We zijn bij de linnendienst met een team van 6 mensen maar hebben de pech dat we 3 zieken hebben, waarvan 2 COVID. Ik vind het heel erg dat we de nieuwe collega's eigenlijk in het diepe hebben gegooid, omdat we geen tijd hadden om ze goed in te werken. Ze moeten toch ook weten waarom ze iets doen, zodat ze hier met liefde en plezier komen werken.

John de Laat, hoofd spoedeisende hulp

Wij kunnen als SEH snel schakelen

Het was een hele bizarre situatie in het begin voor de mensen op de spoedeisende hulp. Wij zijn niet gewend om heel vaak hetzelfde te doen. Opeens was er een piek van heel veel patiënten, wel meer dan 60 op een dag. Daar heb je ook gewoon geen ruimte voor. Dan moet je improviseren.

Normaal heeft een patiënt familie bij zich. Dat zijn wij gewend, ook bij reanimatie is familie als contactpersoon bij de patiënt. In deze situatie ging dat niet. Je was alleen met de patiënten. Dat zijn soms hele schrijnende ervaringen, daar hebben mensen echt last van.

We hebben zoveel cadeautjes gehad, dat was soms wel gênant. Wij doen gewoon ons werk hè. De mensen die zelfgebakken taarten kwamen brengen of een hele stapel pannenkoeken, werden wel erg gewaardeerd.

Margot van Ingen, zaalarts ISA en corona-afdeling

Ik kan hier wel echt mijn ei kwijt

Ik was nog niet zo lang klaar met mijn opleiding, in een nieuw vak, ziekenhuisarts, waarvan ik geen voorbeelden heb. Door corona heb ik mezelf wel kunnen laten zien en daar heb ik heel veel van geleerd. Zo'n stap had ik nooit zo snel kunnen maken. Tijdens die eerste golf dacht ik wel vier golven aan te kunnen. Dat is nu wel helemaal weg.

Als ik mijn ogen dicht doe zie ik blauw. Lichtblauw. Binnenkort moet ik de babykamer gaan verven. We stonden voor het schap met blauw en dachten bij lichtblauw 'doe maar niet'. Even later drong tot me door: 'Oh ja, dat is de kleur van het schort. Nee, die hoeft niet op de babykamer'.

Foto's: Fides Lapidaire (<https://www.fideslapidaire.com/>)

Over de kunstenaar

Mariëlle Lapidaire (<https://www.lapidaire.info>) is een kunstenaar uit Den Bosch. Ze laat zich in haar werk inspireren door de plek van het kunstwerk.

Meer informatie

Kunstenaar

Mariëlle Lapidaire, Fides Lapidaire

Locatie

Personeelsdomein, gang op B2 naar personeelsrestaurant

Eigendom

Mariëlle Lapidaire

Materiaal/techniek

Cadeaus, geschenken aan het JBZ tijdens de eerste coronagolf. Fotografie. Print op papier.

Jaar van ontstaan

2020, voor het project "In de schaduw van de maan" kunst en corona in het JBZ
(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/in-de-schaduw-van-de-maan-kunst-en-corona-in-het-jbz>).

Bezichtiging

Bezichtiging is tijdelijk niet mogelijk

Code KUN-036